

WSTĘP

Podstawę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego stanowi, zgodnie z art. 211 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹, uchwała budżetowa, która składa się z budżetu jednostki samorządu terytorialnego oraz załączników.

Budżet jst uchwalany jest na rok budżetowy i jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki. Jego uchwalanie, zgodnie z postanowieniami ustaw ustrojowych, tj.:

- art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym²,
 - art. 12 pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym³,
 - art. 18 pkt 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa⁴,
- należy do wyłącznej kompetencji organu stanowiącego jst.

Nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w 2018 r. objętych było 258 jednostek samorządu terytorialnego, tj.:

- województwo samorządowe,
- 31 powiatów ziemskich,
- 4 miasta na prawach powiatu,
- 222 gminy, z tego:
 - 15 gmin miejskich,
 - 94 gminy miejsko-wiejskie,
 - 113 gmin wiejskich.

W ustawowym terminie budżety na 2018 r. uchwały wszystkie jednostki samorządu terytorialnego objęte nadzorem Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu.

Z dokumentów, które wpłynęły do Izby w 2018 r. wynika, że budżety jednostek samorządu terytorialnego były zmienione około 6,6 tys. razy. W związku z powyższym, budżet jednej jednostki samorządu terytorialnego był zmieniany średnio około 26 razy w roku.

W opracowaniu przedstawione zostały informacje dotyczące wykonania budżetu za 2018 r. przez jednostki samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego oraz ich związki. W wybranym zakresie opracowanie zawiera także informacje dotyczące wykonania budżetów w porównaniu do roku 2016 i 2017 oraz w przeliczeniu na 1 mieszkańca (per capita) w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego według stanu na dzień 30 czerwca 2018 r.

Podstawowe dane wynikające z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego województwa wielkopolskiego w 2018 roku to:

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 869

² Dz. U. z 2019 r. poz. 506

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 511

⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 512

- dochody ogółem w kwocie 22 034 372 tys. zł (plan: 22 171 045 tys. zł; 4,57% wykonanych dochodów tj. 1 007 284 tys. zł to dochody na realizację programów i projektów finansowanych i współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, EFTA i innych środków zagranicznych), z tego: dochody bieżące w kwocie 20 600 499 tys. zł (plan: 20 380 803 tys. zł) oraz dochody majątkowe w kwocie 1 433 873 tys. zł (plan: 1 790 242 tys. zł); w porównaniu do 2017 r. wykonane dochody wzrosły o 7,71%, tj. o kwotę 1 576 593 tys. zł;
- wydatki ogółem w kwocie 22 990 435 tys. zł (plan: 24 324 611 tys. zł; 7,74% wykonanych wydatków tj. 1 778 861 tys. zł to wydatki na realizację programów i projektów finansowanych i współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, EFTA i innych środków zagranicznych), z tego: wydatki bieżące w kwocie 18 368 060 tys. zł (plan: 19 224 353 tys. zł), oraz wydatki majątkowe w kwocie 4 622 376 tys. zł (plan: 5 100 257 tys. zł); w porównaniu do 2017 r. zanotowano wzrost wydatków o kwotę 2 250 103 tys. zł tj. o 10,85%, w tym wzrost wydatków bieżących o 1 101 898 tys. zł, tj. o 6,38% i wydatków majątkowych o 1 148 207 tys. zł, tj. 33,05%;
- wynik budżetów – deficyt w kwocie 956 063 tys. zł (plan: deficyt w kwocie 2 153 566 tys. zł); przy deficycie w kwocie 282 552 tys. zł w 2017 r.
- przychody w kwocie 2 991 901 tys. zł (plan: 3 067 862 tys. zł) oraz rozchody w kwocie 892 469 tys. zł (plan: 913 895 tys. zł); w roku 2017 przychody i rozchody zrealizowano odpowiednio w kwotach 2 324 552 tys. zł i 944 999 tys. zł;
- zobowiązania ogółem w kwocie 6 081 538 tys. zł; w porównaniu do 2017 r. zobowiązania wzrosły o 19,90%;
- relacja zobowiązań do dochodów – 27,60%; w porównaniu do 2017 r. wskaźnik ten uległ zwiększeniu o 2,81 pkt. proc.;
- zobowiązania jednostek posiadających osobowość prawną, nadzorowanych przez jst województwa wielkopolskiego w kwocie 276 514 tys. zł, w tym zobowiązania SP ZOZ w kwocie 270 031 tys. zł;
- należności z tytułu udzielonych pożyczek w kwocie 52 111 tys. zł;
- pożyczki udzielone z budżetów jst w kwocie 29 295 tys. zł.

W odniesieniu do innych źródeł dochodów wzrost nie był tak znaczący – dla przykładu udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych wzrosły ok. 13%, a dochody z subwencji nieznacznie ponad 2%.

W roku 2018 odnotowano zwiększenie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 [środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) oraz inne środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi]. W przypadku wydatków wzrost ten wyniósł ok. 84%, natomiast dochody wzrosły ponad dwukrotnie.

Zadłużenia jst wzrosło w stosunku do ubiegłego roku o 19,90%. Wzrost zobowiązań odnotowano na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego - w województwie wielkopolskim

o 21,20%, w powiatach o 47,75%, w miastach na prawach powiatu o 0,56% oraz w gminach o 27,17%.

Dane prezentowane w niniejszej publikacji opracowane zostały na podstawie sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań jednostek samorządu terytorialnego i związków międzygminnych w zakresie operacji finansowych sporządzonych wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r.

Jednocześnie w oparciu o dane ze sprawozdań za rok 2018 Regionalna Izba Obrachunkowa w Poznaniu przygotowała opracowanie „Analiza kondycji finansowej jednostek samorządu terytorialnego z obszaru województwa wielkopolskiego za rok 2018”.

Materiał ten dostępny jest na stronie biuletynu informacji publicznej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu pod poniższym odnośnikiem: <http://www.bip.poznan.rio.gov.pl/?c=987>

Na stronie BIP, we wskazanej powyżej lokalizacji, prezentowane są także tabele zawierające dane w zakresie dochodów, wydatków, wyniku, przychodów, rozchodów oraz zobowiązań opracowane na podstawie sprawozdań jst przedkładanych do Regionalnej Izby Obrachunkowej.

Przyczyną ewentualnych rozbieżności w prezentowanych danych mogą być zaokrąglenia oraz kwoty wynikające z korekt sprawozdań przedkładanych przez jednostki samorządu terytorialnego.

Grażyna Wróblewska

Prezes

Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Poznaniu